

Daňovky

Daňové a právne
aktuality

Právo
Zo sveta
V skratke

Daňové a právne
aktuality | Máj 2023

Najdôležitejšie zmeny, ktoré so sebou prináša nová súdna mapa

Dňa 1. júna 2023 nadobudne účinnosť tzv. reforma "súdnej mapy", ktorej primárnym cieľom má byť podľa jej predkladateľov najmä dosiahnutie rýchlejšieho a kvalitnejšieho rozhodovania. Reformou dôjde k zrušeniu viacerých existujúcich súdov, vytvoreniu nových kauzálnych príslušných súdov a okrem iného aj k presunu agend medzi jednotlivými súdmi.

Milina Schifferdeckerová
mschifferdeckerova@kpmg.sk
+421 907 745 045

Andrej Žabka
kpmg@kpmg.sk
+421 359 984 111

Vznik mestských súdov

Jednu z najväčších zmien čaká hlavné mesto Bratislava a mesto Košice. V týchto mestách vzniknú transformáciou zo súčasných okresných súdov nové tzv. mestské súdy.

V rámci súdnej reformy vzniknú v Bratislave štyri mestské súdy s nasledovnou špecializáciou agendy:

- trestnoprávna agenda - Mestský súd Bratislava I;
- poručenská agenda - Mestský súd Bratislava II;
- obchodná agenda vrátane agendy registrového súdu - Mestský súd Bratislava III; a
- občianskoprávna a pracovnoprávna agenda - Mestský súd Bratislava IV.

Mestský súd v Košiciach nahradí Okresný súd Košice I, II a Košice – okolie.

Zmeny vo vedení obchodného registra v Bratislave a Košiciach

Obchodný register bude po novom viesť:

- Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave; a
- Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach.

Uvedená zmena bude mať dopad na povinnosť uvádzať označenie ("nového") registrového súdu, ktorý zapísanú osobu eviduje. Z tohto dôvodu je potrebné, aby spoločnosti, ktoré sú zapísané v súčasnosti pod Okresným súdom Bratislava I, uvádzali **od 1. júna 2023 v obchodných listoch a objednávkach vyhotovených v písomnej alebo elektronickej podobe Mestský súd Bratislava III**. Spoločnosti v súčasnosti zapísané pod Okresným súdom Košice I, sú povinné po novom ako registrový súd uvádzať **Mestský súd Košice**.

Ostatné registrové súdy pre zvyšné obvody ostávajú nezmenené.

Okresné súdy

Počet okresných súdov sa zníži z počtu 54 na 36 (vrátane piatich mestských súdov), pričom niektoré zo zrušených súdov budú naďalej fungovať ako pracoviská svojich nástupníckych okresných súdov.

Obchodnoprávne spory budú po novom rozhodované len na ôsmich okresných súdoch a nie na všetkých ako v súčasnosti

2 | Daňové a právne aktuality | Máj 2023

(t.j. pribudla nová kauzálna príslušnosť súdov v obchodnoprávných sporoch).

Zmeny sa dotknú aj kauzálnej príslušnosti súdov v pracovnoprávných sporoch. Doteraz príslušné súdy nahradia úplne iné okresné súdy. Napríklad pre obvod Krajského súdu v Prešove nebude príslušný Okresný súd Poprad ako tomu je v súčasnosti, ale Okresný súd Prešov.

Krajské súdy

Doterajšie krajské súdy ostanú zachované. Dôjde však k nasledovným zmenám:

- druhostupňové obchodné spory budú len v pôsobnosti Krajského súdu Bratislava, Banská Bystrica a Košice; a
- druhostupňové poručenské veci budú len v pôsobnosti Krajského súdu Trnava, Žilina a Prešov.

Občianskoprávne a trestnoprávne druhostupňové veci zostávajú naďalej na všetkých ôsmich krajských súdoch.

Správne súdy

Reformou taktiež dochádza k vzniku troch nových prvostupňových správnych súdov, a to Správneho súdu v Bratislave, Banskej Bystrici a Košiciach. Tieto správne súdy budú mať postavenie krajského súdu.

Či reforma súdnej mapy skutočne prinesie očakávaný cieľ a teda dôjde k zefektívneniu a k skráteniu dĺžky súdnych konaní ukáže aplikačná prax.

V najbližších mesiacoch však možno očakávať predĺženie jednotlivých súdnych konaní, a to v dôsledku zmeny zákonných sudcov a odročení pojednávaní na nevyhnutne potrebný čas pre implementáciu zmien.

Mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach („CBAM“) prináša nové povinnosti pre dovozcov vymedzených tovarov

17. mája 2023 nadobudlo účinnosť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach. Tento mechanizmus („Carbon Border Adjustment Mechanism“ – „CBAM“, označovaný aj ako „uhlíkové clo“) sa vo svojej prechodnej fáze začne uplatňovať už od 1. októbra 2023. Nariadenie sa musí uplatňovať v celom svojom rozsahu v rámci celej EÚ.

Elvira Ungerová
eungerova@kpmg.sk
+421 915 758 807

CBAM sa bude spočiatku uplatňovať na dovoz tovaru a vstupného materiálu (prekurzorov) v odvetviach s najvyššími emisiami uhlíka: cement, železo a oceľ, hliník, hnojivá, elektrina a vodík.

Prechodné obdobie

CBAM sa bude zavádzať postupne so zámerom umožniť opatrný, predvídateľný a primeraný prechod pre podniky v EÚ aj mimo EÚ, ako aj pre príslušné orgány. Podľa politickej dohody sa CBAM začne uplatňovať vo svojej prechodnej fáze 1. októbra 2023. Počas prechodného obdobia sa bude obmedzovať na ohlasovacie povinnosti, ktorých cieľom je zber údajov.

Správu o CBAM obsahujúcu informácie o tovare dovezenom v príslušnom kalendárnom štvrtroku a emisiách viazaných v dovoze budú dovozcovia alebo nepriamo colní zástupcovia musieť podať v lehote jeden mesiac po skončení tohto kalendárneho štvrtroka. Termín na podanie prvej správy o CBAM bude 31. január 2024. Poslednú správu o CBAM, ktorou je správa, ktorá sa má predložiť za posledný štvrtrok roku 2025, bude potrebné podať do 31. januára 2026.

Pravidlá a požiadavky na nahlasovanie emisií podľa CBAM sa bližšie určí vo vykonávacom akte, ktorý prijme Európska komisia po konzultácii s výborom CBAM zloženým z odborníkov z členských štátov EÚ.

V tejto fáze sa nebudú uskutočňovať žiadne finančné kompenzácie ani úpravy. Pôjde o pilotné obdobie, ktoré má slúžiť na získavanie poznatkov pre všetky zainteresované strany (dovozcov, výrobcov a zodpovedné orgány) a zhromaždenie užitočných informácií o viazaných emisiách na spresnenie metodiky pre konečný mechanizmus.

Dohoda predpokladá, že po skončení prechodného obdobia budú pre niektoré odvetvia (cement a hnojivá) do oblasti pôsobnosti zahrnuté nepriame emisie, a to na základe metodiky, ktorá sa medzičasom vymedzí.

Pred nadobudnutím účinnosti konečného systému sa uskutoční revízia fungovania CBAM počas jeho prechodnej fázy. Zároveň sa preskúma rozsah pôsobnosti tohto mechanizmu s cieľom posúdiť uskutočniteľnosť zahrnutia ďalších druhov tovaru a mal by sa stanoviť harmonogram pre ich postupné začlenenie do systému.

Konečný systém

CBAM sa začne uplatňovať v plnej miere od 1. januára 2026. Colné orgány by nemali povoliť dovoz tovaru inou osobou než schváleným deklarantom CBAM. Schválení deklaranti CBAM budú musieť každoročne deklarovať množstvo tovaru dovezeného do EÚ a emisie skleníkových plynov viazané v dovoze do EÚ. Následne odovzdajú zodpovedajúci počet certifikátov CBAM. Prvé vyhlásenie CBAM za kalendárny rok 2026 by sa malo predložiť do 31. mája 2027.

Cena certifikátov sa vypočíta za každý kalendárny týždeň ako priemer záverečných cien kvót EU ETS na aukčnej platforme v EUR/ t emitovaného CO₂, v súlade s postupmi stanovenými v osobitnom nariadení. Pre tie kalendárne týždne, v ktorých nie sú plánované aukcie na aukčnej platforme, bude cenou certifikátov CBAM priemer záverečných cien kvót EU ETS z posledného týždňa, v ktorom sa konali aukcie na aukčnej platforme.

Postupné rušenie bezodplatného pridelovania kvót v rámci EU ETS sa uskutoční súbežne s postupným zavádzaním CBAM v období rokov 2026 – 2034.

Pokuty

Ukladanie pokút za porušenie tohto nariadenia bude prináležať členským štátom EÚ, ktoré by mali zabezpečiť, aby sa takéto pokuty presadzovali.

Konkrétne by pokuta za neodovzdanie certifikátov CBAM schváleným deklarantom CBAM mala byť totožná s pokutou za prekročenie emisií stanovenou v európskej smernici o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov a zvýšená v súlade s ustanoveniami tejto smernice, podľa pravidiel platných v roku dovozu tovaru. Takáto pokuta sa uplatní za každý certifikát CBAM, ktorý schválený deklarant CBAM neodovzdal.

Ak však tovar do EÚ uviedla iná osoba ako schválený deklarant CBAM bez toho, aby splnila povinnosti podľa tohto nariadenia, pokuty by mali byť vyššie, aby boli účinné, primerané a odrádzajúce. Príslušné orgány by pri jej určení mali vziať do úvahy najmä trvanie, závažnosť rozsahu, úmyselný charakter a opakovanie takéhoto porušenia a úrovne spolupráce danej osoby s príslušným orgánom. Podľa nariadenia má ísť o trojnásobok až päťnásobok vyššie uvedenej pokuty. Táto pokuta bude uplatniteľná v roku uvedenia tovaru na colné územie EÚ za každý certifikát CBAM, ktorý táto osoba neodovzdala.

Účinnú, primeranú a odrádzajúcu pokutu príslušné orgány uložia dovozcovi alebo nepriamemu colnému zástupcovi aj počas prechodného obdobia, a to v prípade nesplnenia ohlasovacej povinnosti alebo ak je správa o CBAM neúplná alebo nesprávna a neboli prijaté opatrenia na jej opravu.

Ukladaním pokút podľa tohto nariadenia nie sú dotknuté pokuty, ktoré možno uložiť podľa práva EÚ alebo vnútroštátneho práva za porušenie iných príslušných povinností, najmä tých, ktoré sa týkajú colných predpisov.

Ďalší postup

V nasledujúcich mesiacoch sa tiež očakáva prijatie delegovaných a vykonávacích aktov podľa tohto nariadenia.

Vzhľadom na blížiaci sa začiatok uplatňovania prechodnej fázy nového mechanizmu je dôležité, aby sa podniky pôsobiace v dotknutých sektoroch s novými pravidlami včas oboznámili a pripravili sa na nadchádzajúce zmeny.

5 | Daňové a právne aktuality | Máj 2023

Dohoda na kompromisnom znení DAC8

Nový rámec zdaňovania krypto-aktív pomôže daňovým úradom v EÚ monitorovať obchodovanie s krypto-aktívami a reportovať informácie o získaných výnosoch z transakcií.

Zuzana Blažejová

zblazejova@kpmg.sk
+421 905 740 000

Dňa 16. mája 2023 ECOFIN dospel k [dohode](#) návrhu rozšíriť Smernicu rady 2011/16 o administratívnej spolupráci (DAC), aby pokrývala aj **výmenu informácií týkajúcich sa krypto-aktív, ako aj daňových záväzných stanovísk pre fyzické osoby (DAC8)**. Dohodnutý text sa vo veľkej miere zhoduje s pôvodným návrhom Európskej komisie.

Hlavné ustanovenia DAC8 zahŕňajú:

Krypto-aktíva a e-peniaze: rozšírenie EU pravidiel o transparentnosti na krypto-aktíva a e-peniaze. V súlade s návrhom Európskej komisie, DAC8 by sa mala uplatňovať na všetkých poskytovateľov služieb v súvislosti s krypto-aktívami (CASPs), a to bez ohľadu na to, či sú regulovaní nariadením [Markets in crypto-assets \(MiCA\) Regulation](#) alebo nie. Ako prvý krok, CASPs spadajúci pod tieto pravidlá budú povinní zbierať a verifikovať informácie od EÚ klientov v súlade so špecifickými due diligence procedúrami. Následne, určité informácie budú musieť oznamovať kompetentným úradom. Ako tretí krok budú tieto informácie vymieňané medzi prijímajúcimi členskými štátmi s daňovými úradmi členských štátov, kde je oznamovaný užívateľ daňovým rezidentom. Navrhované pravidlá sú vo veľkom rozsahu konzistentné s OECD rámcom pre krypto-aktíva (CARF) a zosúladené s definíciami v MiCA nariadení. V prípade Vášho záujmu o bližšie informácie k rozdielom medzi CARF a DAC8 si prosím pozrite [KPMG Insights piece](#).

Záväzné stanoviská vydávané majetným fyzickým osobám: rozšírenie automatickej výmeny informácií o cezhraničné záväzné stanoviská tak, aby boli pokryté aj záväzné stanoviská vydávané v prospech fyzických osôb.

Oznamovanie daňových identifikačných čísel (DIČ): DAC8 zavádza novú požiadavku a posilňuje existujúce požiadavky na získavanie a výmenu informácií o DIČ pri viacerých oznamovacích povinnostiach, ktoré boli zavedené predchádzajúcimi verziami DAC.

Oznamovanie cezhraničných opatrení (DAC6): Zmeny vychádzajú z rozhodnutia Európskeho súdneho dvora (ESD) číslo C-694/20 v súvislosti s povinnosťou sprostredkovateľov, ktorí sú viazaní mlčanlivosťou (8. decembra 2022 ESD rozhodol vo veci C-694/20 týkajúcej sa kompatibility s EÚ právom pri požiadavke, aby sprostredkovatelia, ktorí majú povinnosť mlčanlivosti vyplývajúcu z ich profesie, oznamovali iným sprostredkovateľom ich povinnosť oznámiť cezhraničné opatrenie podľa pravidiel DAC6. ESD sa uzniesol, že táto požiadavka je vo svetle základných slobôd garantovaných Chartou základných slobôd EÚ, špecificky v súvislosti s právom rešpektovať komunikáciu medzi právnikom a jeho alebo jej klientom (Článok 7), neplatná).

Ďalšie zmeny: rozšírenie rozsahu povinnej výmeny informácií medzi členskými štátmi o dividendový príjem prijatý vo vlastnom mene (non-custodian dividend income).

Spoločný systém pokút pri závažných porušeníach povinností, ktorý bol pôvodne navrhovaný Európskou komisiou, a ktorý by sa uplatňoval na existujúce aj navrhované oznamovacie povinnosti, bol z dohodnutého textu vypustený.

Smernica bude formálne prijatá po vydaní nezáväzného stanoviska Európskym Parlamentom. Parlamentná komisia pre ekonomické a monetárne záležitosti (ECON) [navrhla niekoľko zmien](#) dohodnutého textu. Navrhované zmeny by mala ECON prijať 30. mája 2023 a hlasovať o Smernici by sa malo na zasadnutí Európskeho Parlamentu dňa 10. júla 2023. Smernica

bude následne publikovaná v Zbierke EÚ po jej formálnom schválení Radou.

Okrem ustanovení týkajúcich sa DIČ, členské štáty budú musieť Smernicu transponovať do svojich legislatív **do 31. decembra 2025**. Nové pravidlá budú účinné od 1. januára 2026 (s určitými výnimkami).

7 | Daňové a právne aktuality | Máj 2023

Májové novinky jednou vetou

Rýchly súhrn daňových a právnych aktualít za posledný mesiac.

Soňa Vojteková

kpmg@kpmg.sk

+421 259 984 111

- Finančná správa zverejnila na svojom portáli zoznam daňových subjektov, ktorým bol pridelený **index daňovej spoľahlivosti**. Prehľad hodnotenia daňovníkov je verejne dostupný [v informačných zoznamoch](#).
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVaR) zverejnilo na svojom webovom sídle štruktúrované tlačivo [Žiadosť o udelenie výnimky podľa čl. 16 ods. 1 nariadenia 883/2004](#), v ktorom je možné vybrať ako dôvod pre podanie žiadosti **výkon telepráce podľa Rámcovej dohody uzatvorenej medzi Slovenskou republikou a Rakúskom** (bližšie informácie o podpise Rámcovej dohody s účinnosťou od 1. júna 2023 nájdete [v našom predchádzajúcom článku](#)).
- **Od 1. júna 2023** sa podľa Opatrenia MPSVaR č. 171/2023 **zvyšujú sumy stravného pri pracovných cestách** na 7.30 EUR (časové pásmo 5-12 hodín), 10.90 EUR (časové pásmo 12-18 hodín) a 16.40 EUR (časové pásmo nad 18 hodín). V tejto súvislosti sa mení minimálna hodnota stravnej poukážky z 5.10 EUR na **5.48 EUR**, minimálny príspevok zamestnávateľa/finančný príspevok z 2.81 EUR na **3.02 EUR** a maximálny príspevok zamestnávateľa/finančný príspevok sa zvyšuje z 3.74 EUR na **4.02 EUR**.
- Prezidentka podpísala [novelu zákona o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti](#), ktorá **od 1. júla 2023** upravuje povinnosti zamestnávateľov v oblasti interného mechanizmu oznamovania nekalých praktík. Zároveň sa pri porušení zákona sprísňujú sankcie až do výšky 100 000 EUR.
- Sociálna poisťovňa umožňuje od 15. mája 2023 požiadať o vydanie tzv. **A1 certifikátu** aj prostredníctvom elektronického formulára. Viac informácií o prenosnom dokumente na účely sociálneho poistenia pri práci v zahraničí nájdete na [nasledujúcom linku](#).
- Návrh novely zákona o nadáciách neprešiel na májovej schôdzi parlamentu do II. čítania. Nástroj na spravovanie súkromného majetku, ktorý mal umožniť [zakladanie tzv. súkromných nadácií](#) sa nepodarilo presadiť ani poslaneckým návrhom.
- Vláda SR v súvislosti so situáciou na Ukrajine predĺžila [nariadením](#) poskytnutie príspevku na ubytovanie odídencu podľa zákona o azyle **do konca roka 2023**, pričom zostáva v nezmenenej výške.
- Európska centrálna banka pokračuje vo [zvyšovaní úrokových sadzieb](#). Kľúčová sadzba pre hlavné refinančné operácie je od 10. mája 2023 na úrovni 3,75%.

[LinkedIn](#) | [YouTube](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.sk

Tel.: +421 2 5998 4111

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nevzťahujú sa na okolnosti žiadnej konkrétnej fyzickej alebo právnickej osoby. Hoci našou snahou je poskytnúť presné a aktuálne informácie, ich aktuálnosť nemôžeme zaručiť aj v budúcnosti. Neodporúčame konať na základe týchto informácií bez príslušnej profesionálnej rady a dôkladnej analýzy konkrétnej situácie.

© 2025 KPMG Slovensko Advisory, k.s., slovenská komanditná spoločnosť a členská spoločnosť globálnej organizácie KPMG nezávislých členských spoločností pridružených ku KPMG International Limited, súkromnej anglickej spoločnosti s obmedzeným ručením. Všetky práva vyhradené.